

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru Românii și
 străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACTIA

și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nrul 1/a
 INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.
 Multumite publice și Lou
 deschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se în-
 napoiază.

ROMÂNUL

Eroii noștri.

Vrednicii urmași ai vitejilor din „Țara lui
 Traian Doda”.

Arad, 8 Aprilie.

Cine este care să nu-și mai aducă aminte
 despre primirea entuziastă ce s'a făcut mai
 ales aici în gara Aradului unui batalion de
 marș al bravului regiment grănițesc nr. 43
 din Caransebeș, când, în semnul dragostei
 noastre nețărinate față de acești strănepoți
 ai vitejilor grănițeri bănățeni ai mult regre-
 tatului general român *Traian Doda* o însufle-
 țită româncă din localitate, dsoara *Elena*
Bălan, dentistă, a predat voinicului cap. ro-
 mân *Constantin Marincu* din Giroc (Bănat)
 un mare drapel național. Cu acest prilej în gara
 Aradului s'au petrecut, se știe, scene foarte e-
 moționante, dar și de adevărat delir. Sub im-
 presia puternică a momentului voinicii ro-
 mâni prin iubitul lor căpitan d. *Amos Pop* au
 predat dsoarei *El. Bălan* suma de 100 co-
 roane ca cu această sumă să se pună bazele
 unui fond din care după încheierea păcii să
 se dea ajutoare copiilor acelor voinici ai a-
 cestui batalion cari au murit pe câmpul de
 războiu.

Pe la mijlocul lui Septemvrie am înre-
 gistrat știrea, că d. stegar *Rudolf Jarnik* fu-
 sese ales și în mod oficios numit purtător al
 acestui drapel național al batalionului. Acum
 aflăm cu durere, că stegarul *R. Jarnik* a mu-
 rit moarte de erou pe câmpul de războiu.

Ziarul nostru a înregistrat în mai multe
 rânduri faptele eroice și actele de neîntrecută
 vrednicie a acestui batalion și în general a
 întregului regiment nr. 43, care regiment, se
 știe, este curat românesc.

„*Don căpitan Pop*”. Așa zic voinicii sol-
 dați ai regimentului nostru Caransebeșan nr.
 43 comandantului de companie, d. *Amos Pop*,
 care împreună cu neuitatul său prieten loco-
 tenant *Hossu*, cucerise în ziua de 5 Octomvrie
 orașul *Sanok* din Galița.

Reținem din descrierea ce ne-o dă un
 sublocotenent din compania acestuia urmă-
 toarele:

„*La 5 Octomvrie dimineața vedeam în-
 teia noastră admirabil situatul oraș Sanok,
 asediat încă de Ruși. În preseară primise încă
 „don căpitan Pop” droaia de gloanțe în
 punctul său de observație descoperit. Noi pri-
 veam la frumoasa privesc a orașului, iar
 soldații visau despre „pânea” ce o vor cum-
 pâra și „banii” ce vor schimba. Ceeace a ur-
 mat apoi după amiază aș putea descrie nu-
 mai cu detalii militare, ceeace întrelas însă
 pentru a schița numai pe scurt evenimentele
 relativ la cucerirea orașului Sanok.*

Fără ordin dela comandantul batalionu-
 lui, ba deadreptul contra acestui ordin, a luat
 căpitanul *Pop* inițiativa, ca împreună cu
 companiile 1 și 2, bine înțelese cu nedespărți-
 tul său prieten locot. *Hossu* și cu 3 mitraliere,
 să dea asalt asupra orașului. Nici când în viață
 nu voi uita bucuria și însuflețirea populați-
 unei din oraș, care ne-a primit cu mâncări și
 băuturi. Frumoasele cucoane aproape au rupt
 în bucăți pe eroicul căpitan. Mai bucuros am
 fi pus mâna pe generalul rusesc, care cu un
 ceas mai înainte părăsise orașul în fuga mare,
 dimpreună cu întregul său stat major. Când
 am cules flori de suvenir și apoi am dat în-
 ante spre culmea de 393 metri înălțime. De-
 șamentele de cazaci din apropiere s'au retras
 în grabă, iar orașul *Sanok* a putut dormi li-

niștit. Durere, că a trebuit să ne înapoiem la
 batalion, dar domnul căpitan rechiziționase
 160 pâni și soldații își cumpăraseră de mân-
 care, cât au putut duce cu sine.

Ziua următoare primisem ordinul a ocupa
 orașul și în curs de 6 ore căpitanul *Pop* era
 supremul comandant al orașului...”

Un alt sublocotenent, neamț din Austria,
 scrie următoarele despre grănițerii români și
 despre bravul căpitan d. *Amos Pop*:

„...Impreună cu mine, care am fost sub-
 locotenent la 1-a companie invidiată, toți sol-
 dații îl adorăm pe d. căpitan A. *Pop*. Dacă
 ar fi să se dea decorații pentru bunătatea in-
 imei și îngrijirea părintească, ordul *Leopoldin*
 ar fi prea mic. Dar foarte de mult s'a făcut
 el vrednic de a fi decorat și pentru alte fapte,
 chiar în douăzeci de cazuri, — dacă regi-
 mentul nr. 43 nu ar fi un regiment nefericit.
 Regimentul totdeauna fiind atașat altui corp
 de armată, totdeauna îmbucătățit, în fiecare
 lună având nouă conducere, — cine și-a mai
 bătut capul cu ceeace săvârșea căpitanul *Pop*
 și bravii lui soldați?

Este imposibil să arăt în scrisoare nume-
 roasele lui fapte admirabile. Eu l'am văzut
 conducând el singur batalionul reg. 43, —
 compania a 2 era dela reg. 61 și 1 batalion
 dela reg. 46, pioneri, mitraliere, tren, o masă
 colosală și în lupta noastră cu dușmanul...
 noi n'am pierdut nici un om, — ba deși ajun-
 sesem într'o situație grozavă, noi am captu-
 rat prizonieri, am copt pâine în sat și am
 tăiat porci. Iar comandantul regimentului
 care ne credea pierduți de mult, aproape l'a
 sărutat pe căpitanul *Pop*.

Căpitanul *Pop* s'a îmbolnăvit, a plecat,
 ne-a părăsit, nimeni nu știe ce a făcut „don

Blestemul codrului.

„Nu blastăm eu! Ci blastăme-te ochii
 Nevinovați de lacrimi roșii plini
 Ci blastăme-te mâinile orfane
 Cari cer un corn de pâine să le-alini!

„Nu blastăm eu! Ci blastăme-te sânii
 Sfârșiți și stânși ai mamelor sfârșite
 Și blastăme-te toți, vai, toți bătrânii
 Sătul de zile negre chinuite!

„Eu n'am cuvinte astăzi să blestem
 Să pot să spun, vai, tot ce-aș vrea să spun
 A blestemelor negre diademe
 Pe fruntea ta eu numai ți le pun!

„Căci mi-ai zdrobit fără de rost stejarul
 Și n'ai lăsat să-l prohodesc măcar!...
 ...Și-acasă cum se sting cei buni și dragi
 Plângându-și rostul mașter și amar!

„Și mâne! mâne-i zi de sărbătoare
 Și veseli oaspeți vor veni la noi!
 Și... vor găsi pe cei umili de veacuri

„Și nu va fi în Codru-ntreg un suflet
 Cu ochii plini de-ntreaga bucurie
 Căci... tot cătunu-și are-un mort la casă
 Și fiecare suflet e-o pustie....

„...Dar... vor ieși copiii să sărute
 Pe oaspeții, cari vor veni la noi...
 Și n'om mai fi Furtună blăstămată

„Și-om prăznui cântând izbânda mare!
 Și vor ieși toți morții din morminte!
 Căci vli sunt morții toți la suflul mare
 Al primăverii celei mari și sfinte...!!”

Durmiți cei buni, cei mari, cei mucenici
 Peste mormântul vostru-nstrăinat
 În toată ziua soarele veni-va
 Cu ceriu-ntreg de stele la-nchinat.

OVIDIU HULEA.

Părerile băieților despre război.

Conflagrațiunea grozavă, ce a incendiat lu-
 mea ne ține într'o agitație zilnică, răscolind
 toate adâncimile sufletului.

În aceste zile grele și pline de suferințe, și
 omul cel mai impasibil se oprește brusc în fața
 viitorului.

Poate „Psihologia socială” ar putea explica
 faptul, cum au pătruns grozăviile și felul de a
 decurge al războiului, ca un curent electric, și
 imaginațiunea celor mici.

Sunt momente, când și ei sunt cuprinși de
 melancolie. Sufletele lor însă sunt mai puțin
 înviforate, căci rațiunea lor puerilă și naivitatea,
 toate le rezolvă după bunul lor plac.

Las să urmeze câteva compoziții, din acest
 domeniu, ale elevilor dela școala confesională
 din Prăjești, din cari ies la iveală câteva idei
 originale, individuale despre războiul actual.

La munții Carpați s'a întâmplat așa, că din 6000
 au rămas numai 400 de feciori. Acuma-i bătaie
 mare, acuma s'a dus mașina de sburat în 10 Mărți-
 sor la cetatea aceea, unde-s prinse cătanele la
 Rusia.

S'a întâmplat, că a născut o femeie un băiat și
 la 3 săptămâni a vorbit, a zis: „Mamă acuma-i

căpitan”, care pe coconășii fricoși i-a mustrat și pedepsit cum se cuvine, dar pentru soldații buni și de omenie trimitea scrisori la notarul din sat pentru dare, să fi fost ea chiar numai de 10 coroane.

Moartea prietenului său Hossu l'a depri-mat foarte mult; la următorul atac mergea înainte ca și cel care vrea să-și răsbune. Noi trebuia totdeauna să-l rugăm să nu se expună atât de mult.

„El e de o energie fără pereche, veșnic neliniștit, și simte o aprinsă bucurie în lu-crare.

E un soldat perfect așa, că eu, — pe care mă atrăgea mii de plăceri din viața civilă, — niciodată nu aș fi îndrăsnit să discut cu el despre aceasta.

„Cu inima îndurerată am părăsit*) com-pania 1-a, — numită oficios „compania de elită”, — ce mi-o încredințase. Aș fi foarte fericit să mă pot întoarce iarăși la batalionul căpitanului Pop.

Am scris acestea fără de nici o preocu-pare; ofiterii și soldații batalionului în secret au anunțat doar comandei regimentului în scrisoare faptele săvârșite de căpitanul Pop, pe cari fapte, sunt sigur, el niciodată nu le-ar fi anunțat...”

Aceste două scrisori de mai sus ne dis-pensează, credem, de orice comentariu, arătând ele în mod foarte luminos vitejia și vrednicia fiilor grănițierilor bănățeni și a bunului și voi-nicului lor căpitan d. Amos Pop.

Tot la acest loc trebuie să amintim cu bucurie și satisfacțiune sufletească despre sen-timentul național al femeii române. Iar când vorbim despre jertfele colosale de sânge ce poporul nostru aduce pentru apărarea patriei și a tronului, cu aceeași vrednicie trebuie să amintim și pe femeia română, care și ea jert-fește și suferă cu o abnegațiune rară toate grozăviile marelui război mondial.

Dar toate aceste suferințe și năcazuri nu pot să înăbușe sau să întunece manifestarea sentimentului național al femeii române. Im-

*) Sublocotenentul acesta rănit grav fu transportat la clinica din Budapesta.

prejurările de azi nefiind de atari să putem arăta în toată strălucirea și mărima lor nume-roasele dovezi despre acest nobil sentiment al femeii române, deocamdată ne mărginim să amintim la acest loc următoarea faptă lauda-bilă a unei tinere și însușite românce, d-șoara Elena Bălan din Arad.

După cum am amintit la vremea sa, d-șoara E. Bălan primise 100 cor. din partea batalionului dlui Amos Pop cu rugarea să-i depună undeva pentru a fi împărțită, împreună cu alte ajutoare, orfanilor soldaților acestui batalion. Dar d-șoara E. Bălan, după ce a depus această sumă la banca „Victoria” din Arad nu s'a mulțămît cu atât, ci cu sumele colectate dela inimile nobile a înmulțit acum acest fond, numit în urma dorinței generale a soldaților batalionului numitului regiment „Fondul căpitan Amos Pop”.

(Mai nou au contribuit la acest fond d. Alexandru Oltean (Arad) 100 cor. și dna Dr. Traian Păscuțiu (Oradea-mare) 3 cor.)

Nu este acesta un merit deosebit, dar fap-tul că d-șoara El. Bălan poartă atâtă grijă acestui modest fond menit și el să uște lacri-mile dureroase și să dea un codru de pâine în mâna orfanilor vitejilor noștri grănițieri bănă-țeni, merită să fie făcut cunoscut publicului nostru, cu expresa dorință ca pilda frumoasă a numitei d-șoare să fie urmată încă de cât mai multe românce.

Indemnul de a înregistra la acest loc fapta nobilă a d-șoarei El. Bălan ni l-a dat o mică scrisorică primită dela un soldat rănit, care făcea parte din acest batalion și care ne roagă să predăm călduroase mulțămiri d-șoarei El. Bălan pentru grija mare ce o poartă față de fondul numit „Fondul căpitan Amos Pop”, deoarece, „foarte mulți orfani vor trebui să fie mângăiați din creșterii acestui fond...”

Numita d-șoară continuă încă, după cum aflăm, să colecteze pe seama acestui fond, iar sufletele nobile, suntem siguri, nu vor întâr-zia să contribuie cu obolul lor la înmulțirea fondului destinat în scopul ajutorării orfani-lor vitejilor nepoți și strănepoți ai mult re-gretatului general român care a fost Traian Doda.

La „Librăria Concordia”

Arad, str. Deák Ferenc nr. 20

se află de vânzare cărți de rugăciuni, bisericești, literare, populare etc. etc.

Em. Grigorovitz. »Cum a fost odată«.	2-80
Schițe din Bucovina, cu 84 ilustrațiuni	1-—
Em. Grigorovitz. Schitul Cerebucului	1-90
Dim. Cantemir. »Descrierea Moldovei«	2-—
Gustave Flaubert. »Salambo« (Roman is-toric. Trad. de Ludovic Daus	2-—
M. Sadoveanu. »Amintirile căprarului Gheorghită	2-—
Victor Eftimiu. »Poemele singurătății« (Poezii)	2-—
Alexandru Ciura. Foiletoane	1-60
I. Slavici. Povești.	1-50
Ion Creangă. Opere complete.	2-—
Ion Pillat. »Eternități de-o clipă. Poezii	2-—
Ion Gorun. Lume năcăjită. Povestiri	2-—
Guy de Maupassant. Povestiri alese. Tra-duceri de M. Sadoveanu	2-—
A. C. Cuza. Naționalitatea în artă. Principii, fapte, concluzii	1-50
Al. Cazaban. Ce nu se poate spune	2-—
Constanța Hodoș. Martirii.	1-50
ules Payot. Educația Voinței	2-—
Guy de Maupassant. Inima noastră. Ro-man	2-—
G. Coșbuc. »Fire de tort«. Poezii	3-—
Caton Theodorian. »La masa calicului. Nuvele și schițe	1-50
1000 doine, strigături și chiuituri ce să obicinuesc la jocurile și petrecerile no-astre populare	80-—
N. Bălcescu. »Istoria Românilor sub Mihai Vodă viteazul«	2-—
Stendhal (Henry Beyle) »Despre amor«. Traducere de G. A. Demetrescu. (Bibl. pentru toți nr. 902—906	1-50
Mihail Eminescu. »Viața și opera sa«, de N. Zaharie. Ediție de lux	4-—
I. Ursu, prof. universitar »Stefan cel Mare și turcii«	4-—
Ioan Russu-Șirianu. »Schițe și nuvele inedite«	1-25
Darv. Cr. Voiculescu. »Însemnările unui	

Pentru porto săse adauge de fiecare carte 10—20—30 fil. Pentru cele trimise sub bandă (+ nerecomandate) librăria nu ia asupra sa nici o răspundere. Pentru recomandare să se a-dauge separat 25 fil. de pachet (până la 1 kgr.)

bătăie mare pe toată lumea, și a zis că va ținea până în Octomvrie, și atunci a murit băiatul.

Pământule păcătos
Cât ai fost tu de sătos,
De doi ani a tot plouat,
Și tu nu te-ai săturat;
Acum toată lumea plânge
Că tu te adepți cu sânge.

De Iulia Maris, elevă cl. IV.

Iacă pentru ce s'a început baiul acesta mare, pentru că au omorît pe Ferdinand și s'au omorît Majestatea Sa și ministrul de războiu. Atunci s'a început bătaia.

Iacă ce au pățit niște feciori din Bucovina: i-au pus, tot câte o sută la un șanț, să-și păzească ei satele lor și iacă ce au pățit, au venit Muscanii și ei n'au avut pușcă numai cu un plumb. Muscanii au fost vre-o 4000 și ei n'au fost numai vre-o 400 și au venit Muscanii pe ei și i-au omorît și au mai rămas vre-o 20. Aceștia au fugit către România și acolo au zis ofițerii din România către ei să șadă acolo, că le dau ei de mâncare și tot ce le tre-buie. Ei n'au vrut ci au plecat către Brașov și au venit drept în Brașov la căsarma tunarilor și i-au ținut acolo 2 săptămâni și de acolo iară s'au dus, Dumnezeu știe unde.

Și iată ce a pățit un fecior. A fost în bătaie și l'au prins Muscanii și a venit la notarășul lor, că e mort. Tot așa s'a auzit că e mort și atunci tot au

plâns părinții și s'au jeluit. Atuncia s'au gândit să facă liturgie și să-i pună pomană. Au pus ei po-mană și au tras clopotele, atunci el a și venit și s'a dus la un birt și a întrebat că după cine trag clopotele. Birtășul a zis că după Bradu, atunci fe-ciorul a zis: „că eu îs Bradu”. Atunci s'a dus el acasă și cum l'au văzut părinții odată au sărit la el și l'au sărutat și s'au bucurat atunci; știu că Dumnezeu a vrut așa.

De Elena Marc, elevă cl. V.

Frunză verde trei granate
Ieșiți feciori din cetate
Pe sunetul dobelor
La scurtarea zilelor
Pe sunetul trimbiții
La scurtarea vieții
S'o luăm la Bosnia
Colo către Serbia.
Cându-i seara pe la cină
Merg trupa la odihnă,
Cându-i pe la cântături
Merg trupa prin șanțuri
Cându-i pe la zori de zi
Feciorii încep a grăi:
„Înălțate Împărate,
Pune pace nu te bate
Lasă să o reităm!”
Vezi bine, că toți perim.

*) să ne retragem

Pică unul, pică doi,
Pică alții lângă noi”.
Lâng-o scurtă cărare
La ei vine-o fată mare
Să le țină lumină
Când se creapă de ziuă.
Vine-un căpitan călare
Tot strigând din gură mare:
„Stânge fată lumina
Ori îți stâng eu viața,
La cătan-asa e bine
Să moară fără lumină,
Fără lumină de ceară,
Fără om din a lui țară
Fără lumină de său
Fără om din satul său”.

De Măriuța Marc, elevă cl. III.

Pe din jos de Bala-mare
Trece-un căpitan călare,
Cu cătane tare multe
Peste cinci mii patru sute
Căpitanul fluierând
Iar cătanele plângând.
„Feciorilor de ce plângeți
De inima-n voi o frângeți?
N'ați știut voi asta bine
Când ați dat mână cu mine?
Că nu-ți merge prin grădină
Să prindeți cu fete mână.
Când fetele merg la joc,

Lissa.

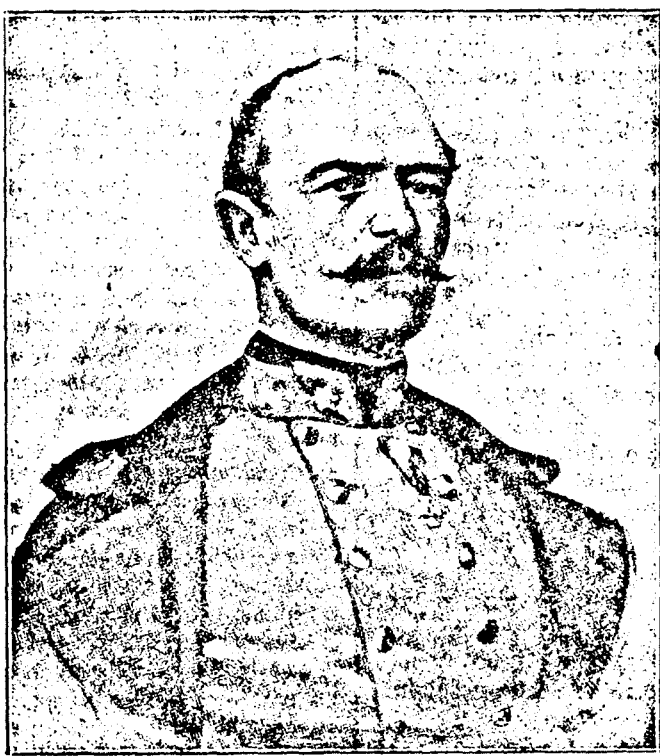
— O scrisoare din Lissa a baronului Urs. —

Un binevoitor al ziarului nostru ne trimite copia unei prețioase scrisori a regretatului colonel român baron Urs de Margina, pe care o publicăm mai jos, și, care scrisoare regretatul colonel român o trimisese Excelenței sale dlui Ladislau Basiliu Br. Popp, pe atunci președintele tribunalului suprem pentru Ardeal, în Viena. Iată mai întâi comitiva, cu care ni s'a trimis această copie:

De câteori meditez asupra întâmplărilor din trecut și parcurg însemnările și scrisorile în-

L'am prețuit și venerat totdeauna ca pe un părinte; el poate fi idol pentru oricine, fără considerare la unele defecte, probabil numai presupuse, dintre care unele se rezolvau în virtute!

Integru i-a rămas caracterul până la sfârșit; el n'a dat îndărăt, ca unii, cărora în urmă prezentul le-a fost numai o umbră, — ci constant a reprezentat valoarea mare intrinsecă, și soarele din trecut fidel l'a luminat până în minutul

COLONEL BAR. URS DE MARGINA († 10 Sept. 1897).

gălbenite de pe vremile acelea, întotdeauna mă pătrunde un simț înălțător pentru gloria străbunilor și a națiunii mele; dar totodată mă înduioșează strălucirea trecutului!...

N'am parcurs niciodată scrisorile, cari mi-au rămas moștenire, fără să fi simțit la urmă o mângâiere nespusă: Un aer puternic respiră din ele, care mă însufletește! Și atunci văd înaintea mea atâtea figuri mărețe, atâtea bărbați vrednici, cari cu dor învăpăiat și nemărginit săriră întru apărarea națiunii și bisericei lor.

Una dintre aceste figuri este și distinsul și ilustrul militar român *David baron Urs de Margina*.

Moartea lui mi-a umplut inima de duioșie nespusă.

Voi atunci veți merge 'n foc
Când fetele vor juca,
Voi ca ploaia veți pica
(Voi veți plânge și ofta)".

De Terentie Lazar, elev cl. IV.

Pe marginea Dunării
La granița Sârbii
Stau feciorii Neamțului
Față cu-a Muscanului
Ziua noaptea s'a făcut,
Noi puștile am umplut
Tot cu plumb de cosători
Cum îl capeți deloc mori
Dară mie nici că-mi pasă
Că și-alceai ca și-acasă.

De Petra Jurcău, elev cl. V.

Comunicat de Cornel Magier, abs. de teol.
și inv. în Prăjești.

ultim, încât și-a putut păstra stima nemărginită și iubirea profundă a cunoscuților săi până la moarte!...

Faptele bărbatilor mari reoglindesc sufletul lor, care se nutrește de sentimentele inimii, din ele isvoresc îndemnuri la lupte. Pentru binefăcătorii poporului nostru să avem totdeauna eternă recunoștință și mulțumită în inimile noastre, căci *gratitudinea e religie! Ea ca o floare sădită în inima celui nobil, se desvoltă, produce sentimentul recunoștinței pentru generositatea primită; iar pietatea este cultul celui datorim prin iubire și venerațiune celor morți!*

Dau publicității una din scrisorile moștenite; a scris-o eroul dela Lissa și Solferino neuitatului meu părinte.

Cetindu-o, fiecare Român va găsi în ea momente de nobilă și înaltă inspirațiune, de care a fost condus scriitorul ei mult deplâns. — Iată scrisoarea cu ortografia ei originală:

Preastimate Amice!

Asé 'mi trebuie dio — (zău, — Red.) dacă n'amu grabitu a Ti scrie dupa cumu promise-ramu — se me 'ncovoiau acuma fromuselu, ba se me înfruntu insu-mi ca nu proveniu cu carté mea. Dar *dio c'uce* — in disa Neseudeniloru — multe m'oru apasat pona de curendu.

La ajungeré mea aici am aflatu împrejurere grele, si mai nemica facutu contra lor. Asuda Davide? dacă s-o patiesci bine, si éta ca-mi prinsera bine ca de me opintému mai putintelu me scarmana binisioru vecini din Ancona.

Asé dara pona la 1/2 Iulie m'oru impresuratu pregatirile, dupa acesté se-au suspinsu posta, cu care si în timpu de pace numai de 2-ori in septamana stau in legatura. Cele trebuincioșe le-amu storsu prin telegrafu. La 18 Iulie mi-a taiatu limba — „*adesso è il Gatto in sacco*” (acum mârțanul e în sac. — Red.) au disu *Persano*, uitandu ca mitia mai are și ghiare, cu care reu o se lu mai sgarie.

Dupo batalie am inceputu a carpi muri fortetieloru si telegele tunurilor care binisoru erau sdrentiuite; apoi Relatiuni si alte flécuri o gramada.

Adorate Amice! amabila si amicabila carte a Dtaie m'au incaldu in fundulu animi si ni au distinsu intr'un modu care singuru a fostu si este in stare a mi desmorti córdă bucuriei.

Recunoscintia si participare fapteloru mele prin Dta, intr'un mod asé de dulce romanescu, m'au compensatu pentru tôte fatigiile simtite, mai mult de câtu un caru de diplome; — fi bunu primesce o fierbinte multumire pentru tôte.

Adeveratu e ca numai Tronului și Romanulu potura fi in stare a-me smulge din *dolce far niente* din Viena; inse acum nu-mi pare reu. Urșitóre mi-au cantatu bine, — ba tare bine, — dacă vei sci, ca eu numai cu 6. Compn. de Infant. am tinutu Isola (insula Red.) într'o latime de 6. Mil: nemt: contra la 30—36. de nai, din trinsele 15. corazate (:Pañzersch:) s'un Monitor; acesté m'au inconjuratu de tôte partile — dioa si nôpté, si m'au chinuitu mai multu cu strapatie, decatu cu foculu lor, macarhe pona la 40.000. de proiectile mi-au trimisu, — multe din trinsele de 200—250 și 300. de fonti de mari; in Austria matahale ne vediute și pona acumu numai in America intrebuintate.

Cu proiectile d'acestia m'au inproscatu dintr'o departare de 6—7000. de pasi; — eu trebuia se tacu — ca tunurile mele ajungu distantie de abia 4000. de pasi, si pôrta proiectile numai de la 18—60. pf.

Se vedi, — o lupta asé de nedrepta namu mai vediutu si auditu; fi bunu judeca singuru:

Eu cu 62. de tunuri si 1400. Soldati, cu micu cu mare; Ei cu 650. detunuri si 6—8000. Soldati; Eu puscamu cu alune, Ei cu galusce bavarezi; Eu inchisu si legatu: Ei deplinu liberi.

Acesté zifre vorbescu deajunsu, si nu greseste Redactorul unui articlu nemt: care dice: „*numai energia, prudentia si eroismulu celu mai mare au potutu fi in stare a aperi Isola in timpu de 3. dile cu 2. Comp: de Artil: si 5. Comp: de Inf: contra unei flote asie imposante cum fu italiana*”.

Cu unu cuventu, asta data suntu contentu (îndestulit. Red.) cu succesul meu. —

Batalia flotelor — la care dela inceputu pona la finitu am cascatu — au fost un Ce infricosatu frumosu. —

Mai bune descrieri ca si care au adus gazelele nu Ti pot da; inse find ca flota nostra face atata sgomotu de sine, fora de atinge ajutoriul căpatatu prin Isola, trebuie se facu pucintele reflectiuni:

Flota au avut Victoria sa, inse retace ajutoriul Isolei. Isola înca au avutu Victoria sa, dara recunósce ca prin flota fura degajata: Dacă Isola 3. dile nu se tinea, flota italiana n'aru fi avutu atatia morti si raniti, nu si-ar fi puscatu vro 40.000. de proiectile, n'aru fi fostu demoralisata si ostenita; n'ar fi perdut 2. nai corazate, n'ar fi avutu mai multe stricatiuni la alte nai; si dacă tôte acestia nu le-ar fi avutu și patitu, apoi se nasce întrebare ore indesnitu-ar fi flota nostra a pasi ofensivu? dacă nu scia porta la Lissa libera: ore esitu-ar fi din Pola? si dacă totusi ar fi avutu coragia a se areta: ore avutu-ar fi Victoria sa? Ca unul, care recunósce Eroismul lui *Tegetthoff*, dicu: *ba nu!* Si dacă nu era Lissa in mana mé: Naia de linie „Kaiser” neputand a mai pasi cu machina sa o patia reu si tot asé si alte nai, care incepusera a suge apa, etc. etc.

Acum ceva despre Isola mea: Acesta cuprinde 6 mil: nemt: in jur, are 2. porți (Häfen) mari (:Lissa și Comisa:) si peste 20. mai mici, dar tôte bune pentru barche mai mici; din l'untru numai munti si dialuri, apoi piatra lenge piatra, putintele tufe și erburi, unde și unde unu pomu, facu tóta vegetatiunea. Vinu și oleiu înca se producu. Apa numai din Cisterne, și candu nui plôe — ca estu anu — se poarta din Spalato, si costa barilla (öst. Eymer) (o vadră austriacă. Red.) peste 2 fl.

Locuitori — mai toti Vitia slavica — sunt sarintoci — și 'n toate cu 200 ani indereptu. Numai amaru si truda in tôte partile. —

Incat s'atinge Esistintia si comunicatiunea cu lumé suntu *Lissa* cu *Sibiria* sinonime.

In timpu de pace nu m'ai tineam aci cu 7. maiaie; dupa cumu se voru aplană trebile de plinu, de loc mi iau catrafusele catra Schikanedergasse.

Mi pare tare reu ca nu Ve mai pot afla in

Viena; — prin această despartire amu perdutu orele cele mai placute de acolo și dio indereptu anevoie Ve vor mai aduce! —

Pe langa multe alte pecate — și pentru această blastemu beliduci armatei nordica. O conducere asé de ôrba care aduce dupo sine nimicirea unei armate cumu fu a nostra — este neaudita de cand sta lumea și pamentu. Cu adeveratu ca la conducere unei armate de 3—4 sute de mii de oameni se cuvinu însusiri mai mari decatu musteze resucite, pinteni — sarcazme ordinare și faraobraji scandalose: penele cele mai frumoșe ale lui Benedek și Henigst.

Ce m'a mai contentatu și bucuratu foarte e, ca feciorii noștrii pretutindene — unde au venit în acțiune — s'au purtat eroiceste — intru atatu, în catu credu ca de vadi înainte vor inceta cu „d. W.” (Dummer Walach=valach prost. Red.).

Numai scôle dane Dôrne! ca candu odinôra în Vinele acestora va curge și inteligentia atunci va fi vai de altii. —

Cu politica sunt în restanție. —

„Concordia” de 2 luni nu mi vine, nu știu mai traesce ori ba.

În fine me rogu impartaseste Dôrnei Dtale sarutare de mana, la toti ceilalti ai Dtale multe saluturi, asisderé și Domnului B: și la ai Sei.

Cu deosebită respectu am onôre a mă insemna Al Excelentiei Tale

sincer stimatoriu

Lissa 20/9. 66.
(20" în umbră).

Urs, m. p.
colonel.

Telegrama mitropolitului primat Konon către regele României.

Cu prilejul Te-Deumului oficiat Sâmbătă la aniversarea proclamării regatului român, I. P. Sa mitropolitul primat a adresat M. Sale regelui Ferdinand următoarea telegramă:

Maj. Sale regelui FERDINAND I.

Majestate,

Sărbătorind astăzi biserica și poporul a 34-a aniversare dela fericita proclamare a regatului român, subsemnatul înălțând rugăciuni de mulțămire către Dumnezeu, veșnicul și marele protector al neamului românesc, adresăm cu smerenie dorința cea mai ardentă, ca prevedința dumnezeiască să protejeze ca întotdeauna marile și secularele interese ale poporului român, și să ajute pe Majestatea Voastră, pentruca progresul început de realizat, prin munca neobosită a marelui Vostru predecesor, la fondarea regatului, să continue prin Majestatea Voastră mai departe, spre întemeierea și extinderea tuturor marilor interese naționale, — având cu toții trebuință de ajutorul lui Dumnezeu, mai ales în extraordinarele evenimente ce se petrec peste hotarele țării noastre.

Să trăiți Maj. Voastră, dimpreună cu Maj. Sa regina Maria și cu toată augusta familie regală!

Trăiască bravii conducători din guvern, armată și popor, ca niște puternici ajutători ai tronului!

Trăiască, crească și înflorească România victorioasă, realizându-se prin Maj. Voastră toate legitimizele sale aspirațiuni.

KONON mitropolit-primat.

Românii în Przemyśl.

Sub acest titlu oficiosul partidului liberal „L'Indépendance Roumaine” dela 31 Martie ce ne sosește astăzi, face următoarele aprecieri juste asupra atitudinii soldaților români în fortăreața Przemyślului:

„Pe câmpurile de bătaie dela miazăzi și răsărit frații noștri de peste munți și-au vărsat sângele din abundență. În multe rânduri purtarea lor vitejească a stors mari laude și multora li s'a înfipt în bluze medalia de vitejie.

În ceasul când monarhia a apelat la loialitatea lor, ei n'au ezitat și uitând totul pentru a nu le rămânea în minte decât cuvântul ce-i

leagă de steaguri, și-au împlinit datoria cu un curaj și cu o abnegație demne de admirat.

Aproape în toate marile bătălii pe frontul oriental Români de peste munți s'au luptat și săvârșit fapte ce au stors chiar și admirația dușmanului. Și, fapt dureros, s'a întâmplat că Români de peste munți făcându-și datoria fără crâcnală adeseori s'au găsit față în față cu cei din împărăția rusească cari luptau cu deopotrivă abnegație.

Teribilă fatalitate e aceasta care împarte pe frați pe câmpuri dușmane de luptă și rănduiește ca să se măcelărească între olaltă. Se pare că rasa noastră este sortită să sufere dealungul secolelor și că neiertătoarea soarte după ce o-a pus la încercare atât de aspru în trecut, vrea să continue și în prezent. Oare să se poată spera că va înceta pe viitor?

La Przemyśl, printre trupele cari făcură front asediatorilor timp de 6 luni și au fost în urmă învinși nu prin arme ci prin foame, se aflau numeroși Români.

Întreagă diviziunea de Vârșet era aci, împreună cu trupe de Lugoj, Orșova, Arad, Sătmăre; soldați din Bucovina și număroase baterii de artilerie bănățene. Toate aceste trupe s'au luptat cu elan și au apărât în chip eroic locul.

Cât îi privește pe ei fortăreața Przemyślului era inexpugnabilă și defensivă ar fi reușit dacă aprovizionările n'ar fi fost isprăvite. Când ultimele alimente au fost consumate, când s'au tăiat până și caii generalilor, ei au trebuit să cedeze.

Și frații noștri de sânge, după ce s'au bătut atât de vitejește, au cunoscut și umilința învinșilor, de a preda armele și de a se înșira în tristul convoi al prizonierilor cari au luat drumurile Siberiei.

Cu toate aceste învingătorii nu s'au purtat dur cu învinșii. Ofițerii își poartă mai departe săbiile, iar prizonierii așteaptă să bată ceasul desrobirei cu satisfacția ce se cade datoriei împlinite.

Dacă justiția imanentă, dreptatea ce trebuie să vie, nu e un cuvânt gol, va da acestor bravi răsplata pe care o merită curajul lor”.

Moartea unui erou român.

† Dr. Aurel Mărginean.

Din Nădlac, comit. Cenad, ni se comunică întristătoarea știre despre moartea unui vrednic și însuflețit tânăr român, a medicului asistent Dr. Aurel Mărginean, întâmplată în urma unei înveninări de sânge în 1 Aprilie n. a. c. în spitalul militar din Vinkovci.

Din acest trist prilej corpul ofițerilor dela regimentul regretatului Dr. A. Mărgineanu a lansat următorul anunț funebru:

— Corpul ofițeresc și al funcționarilor dela stabilimentele sanitare din Vinkovci dau trista știre despre decedarea mult prețuitului și scumpului lor camarad, a dlui medic-asistent militar, Dr. Aurel Mărgineanu, care împlinindu-și cea mai scumpă datorie a decedat după scurte dar grele suferințe în 1 Aprilie, la orele 1 d. a., în etate de 30 de ani, în urma unei infecțiuni contractate cu prilejul împlinirii plină de grea răspundere a chemării sale.

Corpul neînsuflețit al decedatului va fi consacrat în 2 Aprilie a. c. la orele 11 a. m. în camera mortuară a spitalului civil și apoi va fi dus la gară pentru a fi transportat la Nădlac, în patria defunctului.

Vinkovci, la 1 Aprilie 1915.

Înmormântarea eroului nostru s'a făcut în Nădlac cu mare pompă funebrelă alaltăieri, Marți, de către preoții dnii Nic. Chicin și N. Mărginean (vărul defunctului), asistând foarte mult popor și intelectuali Români și Slovaci.

Îl deplâng nemângâiații părinți, frați și suroři și foarte numeroase rudeni.

Odihnească în pace.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

3 Aprilie:

Budapesta. — Pe frontul din Beschizii orientali se dau lupte numai în valea superioară a Laborței și pe înălțimile ce se găsesc spre sud dela Virava.

Aruncând Rușii noi forțe în luptă, am fost constrânși ca să ne retragem puțin trupele împinse înainte cari luptau de ambele părți de Cisna și Berechygrn.

Atacurile făcute împotriva pozițiilor noastre ce se găsesc spre nord dela defileul Ujoc, le-am respins în mod sângeros.

Am constatat că toate diviziile forțelor rusești, cari se găseau mai pe urmă sub Przemyśl, acum sunt pe frontul nostru din Carpați.

În Galiția sudostică s'au dat numai lupte de artilerie. Între Nistru și Prut, după luptele cu succes pentru noi ce s'au desfășurat la începutul lui Aprilie în fața pozițiilor noastre, e liniște.

Berlin. — Cartierul principal german anunță: Pe câmpul de războiu occidental: Încercarea Belgienilor de a recuceri ferma-mănăstire Hock, care am ocupat-o dela ei în 31 Martie, a eșuat.

În Bois de Pretré, avansarea Francezilor n'a reușit. Atacul Francezilor dat împotriva înălțimilor ce se ridică spre apus dela Mulhouse lângă Niederaspach și spre sud dela această localitate, l'am respins.

Pe câmpul de războiu oriental: n'a avut loc nici un eveniment mai important.

Constantinopol. — În Dardanele și pe celelalte câmpuri de războiu nici o schimbare remarcabilă.

În 21 Martie, un crucișător englez a bombardat localitatea Mulleh, pe țărmul Hedsas, încercând să debarce trupe. Fiind însă împiedecat în executarea acestei intențiuni, în ziua următoare a bombardat timp de 5 ore localitatea, incendiând moscheea, care a fost mistuită de flăcări și demolând câteva edificii. Dușmanul a făcut din nou încercare să debarce trupe, dar trupele noastre și populațiunea înarmată l'a alungat pe dușman, care a avut de suferit grave pierderi. Crucișătorul s'a retras apoi. Noi n'am avut nici o pierdere.

Budapesta. — Dela cartierul presei se anunță: Lupta din Carpați în centrul dintre strâmtoarele Ujoc și Lupkow continuă cu o violență neschimbată, deși sunt viscole cu zăpadă extraordinar de puternice, cari au pornit în zilele din urmă. Față cu atacurile în masă a Rușilor urmărim scopul ca să evităm spargerea frontului nostru, prin schimbarea atitudinii noastre și retragerea noastră în poziții noi.

Trupele noastre apără la strâmtoarea Ducla coasta sudică a Carpaților și aci Rușii nici n'au putut câștiga teren. Extraordinar de mult îngreunează acțiunea trupelor noastre inelul de păduri, cari acoper depresunile principale din Carpații galițieni. Trenul nostru poate străbate drumurile și cărările acoperite cu zăpadă înaltă numai făcând eforturi uriașe, iar concentrarea rezervelor aci e imposibilitate, deoarece nu se găsește în această regiune nici o localitate în care trupele de rezervă ar găsi un scut mai bun împotriva vremii nefavorabile.

Imposibilitatea de a umple golurile ne dă explicarea, de ce în Carpați unde situația nu poate fi cuprinsă cu privirea, din cauza munților păduroși, nici când nu s'au dat lupte pe culmi, ci totdeauna luptele s'au desfășurat pe coastele din Galiția sau din Ungaria.

Rușii atacă neîncetat cu forțe covârșitoare și dau atacuri înșiruite în mai multe rânduri, suferind ei în consecință pierderi enorme. Acest sistem de luptă va duce în sfârșit acolo, că Rușii, cu toate rezervele lor extraordinar de mari, vor fi constrânși în sfârșit să-și umple golurile cu material mai slab.

4 Aprilie:

Budapesta. — În Carpați continuă luptele ce se dau pe înălțimile ce se găsesc de ambele părți ale văii Laborței. Pe înălțimile ce se întind spre est făcând ieri un contraatac l'am scos din mai multe poziții pe dușmanul ce ataca până acum foarte vehement. Spre est dela Virava (com Zemplén, la 12 klm. spre nordost dela Mezölabor) am respins deasemenea un atac puternic al Rușilor. În aceste lupte ce s'au dat ieri am făcut prizonieri 2020 Ruși.

Spre nord dela strâmtoarea Ujoc situația nu s'a schimbat. Un nou atac al Rușilor a eșuat după o scurtă luptă.

Pe celelalte fronturi n'a avut loc nici un eveniment mai deosebit.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe câmpul de războiu occidental: De-a lungul canalului Yser, spre sud dela Dixmuiden, trupele noastre au cu-

cerit pe țărmul apusean localitatea Drie Grachten ocupată de Belgieni.

În Bois de Pretre am respins mai multe avansări ale Francezilor.

Pe câmpul de război oriental: În regiunea Augustow am respins atacurile Rușilor.

5 Aprilie:

Budapesta. — În Carpați luptele violente ce se dau în valea Laborț și în sectoarele vecine de ambele părți ale acestei văi, continuă.

Pe fronturile celelalte se dau numai în unele puncte lupte de artilerie. De altcum e liniște.

La Uscie—Riskupie, spre ost dela Zalescyk forțe mai mari rusești au încercat să treacă pe țărmul de miazăzi al Nistrului, dar după o luptă de mai multe ore i-am respins. Am făcut prizonieri 1400 Ruși și am capturat 7 mitraliere.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe câmpul de război occidental: Belgienii au încercat să-și atragă ajutoare la Drie-Grachten, care localitate afară de câteva edificii (marginea nordică) se găsește din 3 Aprilie în posesiunea noastră, — cari ajutoare însă focul artileriei noastre le-a alungat.

Artileria noastră a mai împiedecat în pădurea Argonnilor atacurile Francezilor, încercate împotriva noastră.

Atacul puternic al dușmanului îndreptat împotriva înălțimei, ce se găsește spre apus dela Boureullies (spre sud dela Varennes) s'a prăbușit în fața piedecilor construite de noi.

Avansările infanteriei franceze, executate împotriva noastră spre apus dela Pont a Mouson n'au reușit. În Bois de Pretre făcând să explodeze mai multe mine am câștigat teren. Pe câmpul de război oriental: Am respins un atac al Rușilor îndreptat împotriva Mariampolului pricinuindu-le mari pierderi. Pe întreg frontul oriental n'a avut loc un alt eveniment.

Constantinopol. — Dela cartierul principal otoman se anunță: Câteva vase pescuitoare de mine au încercat să se apropie de intrarea Dardanelor, dar focul nostru le-a alungat. Două crucișătoare cuirasate, cari însoțeau vasele pescuitoare de mine, au deschis un foc violent pe o clipă, din depărtare mare, dar s'au retras apoi imediat. De pe celelalte fronturi nu se semnalează nimic nou.

Constantinopol. — Dela cartierul principal otoman se anunță: Flota noastră a scufundat ieri la Odessa 2 vapoare: *Providenz* de 2020 tonaj și *Wastosna* de 1500 tonaj, iar echipajul l'am făcut prizonier.

În cursul acestei acțiuni, crucișătorul *Medjidje*, urmărind pescuitorii de mine dușmani, s'a apropiat la fortul Oclacov prea tare de țărm și lovindu-se de o mină s'a cufundat. Mina aceasta s'a rupt din lanțul de mine așezat pentru apărarea porturilor Odessa și Nicolaiev, precum și a litoralului.

Echipajul vasului *Medjidje* a fost salvat de vasele otomane ce se găseau în apropiere. Marinarii s'au purtat în mod demn de toată lauda. Înainte de a se cufunda vasul, ei au îndepărtat râteaza dela tunuri, iar vasul l'au nimicit torpilându-l, ca astfel dușmanului să nu i se dea posibilitatea de a-l elibera.

Un pescuitor de mine al dușmanului, care s'a încumetat ieri să se apropie de strâmtoarea Dardanelor a fost nimerit de un granat al bateriilor noastre în apropiere de Kum-Kale și s'a scufundat. De altcum nici la Dardanele și nici pe celelalte câmpuri de război n'a avut loc nici un eveniment mai important.

6 Aprilie:

Budapesta. — Luptele în Carpați iau o întindere tot mai mare. Trupele germane și ale noastre au cucerit ieri pozițiunile puternice ale dușmanului de pe înălțimile ce se ridică spre ost dela Laborț și au făcut prizonieri cu acest prilej 5040 de Ruși. Pe înălțimile învecinate am respins mai multe atacuri vehemente ale inamicului, pricinuindu-i mari pierderi și făcând prizonieri alți 2530 de Ruși.

În Galiția sudostică a eșuat un atac al dușmanului executat în cursul nopții pe înălțimile ce se ridică spre sudost dela Ottynia.

În 4 Aprilie cu prilejul încercării dușmanului de a avansa pe țărmul sudic al Nistrului, spre sudvest dela Uscie-Biscupie am nimicit 2 batalioane din regimentul de infanterie rusească Alexandru.

Berlin. — Cartierul principal german anunță: Pe câmpul de război occidental: Francezii desvoltă începând de ieri, între Meuse și Mosel o activitate deosebit de vie. Ei au atacat cu mari forțe și numeroase tunuri spre nordost, spre ost și sudost dela Verdun, precum și spre nordvest dela Ailly, Apremont, Flirey și Pont a Mousson. Spre nordost dela Verdun atacurile lor însă în general nu s'au putut desvolta din cauza focului artileriei noastre. Spre sudost dela Verdun am respins atacul lor, iar pe marginea ostică a înălțimilor Meuse i-a reușit dușmanului să pătrundă trecător în o mică

parte a tranșeiului nostru mai din frunte: în cursul nopții l'am respins iarăși. În regiunea Ailly și Apremont lupta a continuat și noaptea fără însă ca dușmanului să-i fi reușit să obțină vre-un rezultat. Îndărjită a fost lupta în regiunea Flirey, unde am respins mai multe atacuri ale Francezilor. Spre vest dela Bois de Pretre, atacul puternic întreprins împotriva noastră spre nord dela drumul Flirey-Pont-à-Mousson s'a prăbușit. Inamicul a suferit în luptele aceste pierderi foarte mari. Regrupându-și forțele trebuie să concludem, că inamicul își va continua aci atacurile, arătându-se clar zădărnici năzuințelor sale în Champagne. Pe câmpul de război oriental: Atacurile întreprinse împotriva noastră spre ost și sud dela Kalvaria, precum și spre ost dela Augustow, n'au reușit. De altcum situația pe frontul oriental nu s'a schimbat.

7 Aprilie:

Budapesta. — Pe frontul din Carpați luptele continuă. Numărul prizonierilor făcuți pe înălțimile Mavfan ce se găsesc spre ost dela valea Laborț a sporit cu alți 930 oameni. În luptele aceste am capturat 2 tunuri și 7 mitraliere, o mare cantitate de material de război, peste 5000 de puști.

În Galiția sudostică s'au dat numai lupte de artilerie locale.

În Galiția occidentală și Polonia rusească nu e nici o schimbare.

Pe câmpul de război din sud: La bombardarea orașului deschis Orșova, repetată în 6 Aprilie am răspuns bombardând vreme scurtă Belgradul.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunță: Pe câmpul de război occidental: Fermele Drie-Grachten, cari le-am ocupat alaltăieri, împușcând dușmanul asupra lor cu artileria cea mai grea și aruncând bombe asupra lor, le-am părăsit ieri seara.

În Argonni s'a prăbușit un atac inamic în focul vânătorilor noștri.

Spre nord-ost dela Verdun Francezii avansând au putut înainta numai până la pozițiunile noastre din frunte. Spre ost și sud-ost dela Verdun au eșuat întregul șir de atacuri inamice, suferind dușmanul pierderi din seamă afară de mari.

Pe înălțimea Combres, focul nostru a nimicit 2 batalioane franceze. Lângă Ailly trupele au dat un contra-atac și l-au respins pe dușman până în pozițiile lui de mai înainte. Dușmanul n'a avut succes nici la Apremont și a avut mari pierderi a căror mulțime crește și prin faptul că Francezii aruncă în fața pozițiunilor noastre și pe cei căzuți în tranșee.

La marginea vestică a pădurii Bois de Prétre un batalion al nostru a respins în atac cu baioneta însemnate forțe din regimentul francez Nr. 13.

Pe Hartmansweilerkopf se continuă lupta de ieri după amiază, cu tot viscolul de zăpadă puternic ce s'a pornit.

Pe câmpul de război oriental: Cu prilejul înaintării pe teritorii rusești, spre Hodzjevo, cavaleria noastră a nimicit, la 30 kilometri spre sudost dela Memel, un batalion rusești, din care am făcut prizonieri un comandant, 60 ofițeri, 360 soldați, am omorât 120 oameni și am rănit grav 150. Un alt batalion rusești, care a grăbit în ajutorul dușmanului l-am respins. Noi am avut 6 morți.

Am respins atacurile rusești întreprinse împotriva pozițiunilor noastre ce se găsesc spre ost dela Kalvaria. Dealtcum pe acest front n'a avut loc vre-un alt eveniment mai important.

In comitatele Zemlém și Sáros.

Cartierul presei. — Marea luptă, care, înainte cu 12 zile aproape, nu mult după căderea Przemyslului, s'a încins în Carpați, la sărbătorile Paștilor, a izbucnit în toată grozăvia ei. Spre vest și spre ost dela pasul Dukla, în valea Ondovei, pe ambii țărmuri ai văii Laborc și pe înălțimile din apropiere decurg lupte desperate, cumplite. În decursul acestei lupte, care, luând în considerare greutatea naturale în războiul mondial de acum e fără egal, nu se poate vorbi de ofensivă și defensivă. Când atacă Rușii, când noi; când Rușii ocupă unele puncte strategice, când noi le recucerim; în decursul zilelor viitoare putem să tragem nădejde că luptele vor fi favorabile pentru noi. Abia se poate vorbi de o luptă decisivă în curând: cursul, desfășurarea acestei lupte nu se poate prevedea.

Spre vest dela pasul Dukla alaltăieri Rușii au trecut hotarul ungar și au descălecat în comuna mică cu numele Cigelka din graniță. Rușii știu însă deja din luptele recente că înaintarea lor spre Bártfa nu se poate cât de puțin spera. În acest punct asadar nu atacă, dimpotrivă noi i-am respins din pozițiunile lor dela Szemelnye. Întreagă puterea și-a desvoltat-o dușmanul împotriva pozițiunilor noastre spre sudost dela

pasul Dukla. În fața puterii preponderante în zorile zilei de ieri ne-am văzut siliți să evacuăm câteva comune mai mici. Cine cunoaște împrejurările teritoriale va fi lămurit îndată că predarea acestor mici comune n'are nici o însemnătate, pentru că trupele noastre s'au așezat pe înălțimile cari oferă un punct sigur, în dosul comunelor. Cu puteri egale atacă dușmanul pe ambii țărmuri ai văii Laborc. Cu succes s'au încheiat atacurile armatei austro-ungare și germane îndreptate împreună în partea de vest a comitatului Zemlén.

Comandamentul armatei știe aprecia însemnătatea atacului rusești. Consideră de evident că după ce Rușii n'au fost în stare să se apropie de linia ferată Bártfa Eperjes și Kassa Oderberg, acum tind să înainteze spre aripa stângă a frontului nostru carpatin: să zădărnicească operațiunea comună a puterilor austro-ungare și germane. Natural că toate încercările au dat greș. Poporația civilă a ținutului din preajma luptelor așteaptă cu încredere și liniște evenimentele zilelor apropiate viitoare.

La Paști în Carpați.

Cartierul presei, 7 Aprilie. — Ofensiva rusească se întinde spre vest dela pasul Uzsok până la valea Laborc și mai în urmă iar împotriva aripii de vest. După punerea în frontul de luptă a trupelor rusești eliberate dela Przemysl a crescut violența ciocnirilor, însă și din partea noastră au fost aduse trupe noi. Luptele spre răsărit dela Laborc sunt din această cauză de mare însemnătate, iar armele noastre au isbutit deja învingeri frumoase.

În Galiția de Vest și în Polonia rusească e liniște, conturbată numai rar de bubuituri de tun și de ciocniri între infanteriști.

În Galiția de sud-ost și la granița Bucovinei lângă Otynia și Uscie Biskopie, exceptând eșuarea încercărilor rusești de a rupe linia noastră, n'a fost nici un eveniment mai însemnat. Se pare că întreprinderea din urmă amintită de a înmulți forțele de luptă, a suferit mai mari dezastruri decât s'a cugetat. Atacurile noastre progresează înspre întăriturile rusești de lângă Zalescyki.

Paști sângeroase la Yser.

Rotterdam. — Pe cursul Yserului n'a pauzat lupta pe sărbătorile Paștilor. Zilnic s'au dat ciocniri desperate și n'au încetat să bubuiască tunurile, iar schimbările de lupte între artileriști și atacurile infanteriștilor se fac des.

Bombardarea Dardanelor.

Milano. — Corriere della Sera este informat din Atena: Sosesc știri din Tenedos că antanta continuă să bombardeze, dar vădit numai pentru a ascundă munca prinzătoarelor de mine și să împiedece debarcarea de baterii noi turcești la Dardanele.

Pe coastele Africei.

Rotterdam. — Se anunță din Londra că Englezii au înaintat spre coloniile germane sud-ost africane până la Warmbad.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

LA LIBRĂRIA „CONCORDIA”, str. Deák-Ferenc nr. 20, se află următoarele cărți de vânzare:

Dumnezeu și alte Acaftiste și rugăciuni foarte evlavioase și de folos. Legat frumos	1.75
Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și alte rugăciuni Legată frumos.	1.60
Legat în piele roșie	3.20
biciclist	1.—
N. Nicolaescu și G. Stoenescu. »Călăuza stuparului«. Cu peste 120 figuri	3.—
Minerva Cosma. »Album de broderii și țesături românești	16.—
Maria Cioban. »Scrisori către eleve«	1.—
N. Iorga. »Viața femeilor în trecutul românesc«.	1.75
Gh. Silvan. »Valea albă«. Roman istoric (1476)	1.50
O. Goga. »Din umbra zidurilor«. Pozii	2.—
Acaftistul prea sfintei Născătoare de	
Ion Dragoslav. Nuvele	2.50
A. Cotruș. Poezii	1.—

„SIBOTEANA”

INSOȚIRE DE CREDIT ÎN ȘIBOT. — HITELSZÖVETKEZET ALKENYÉREN

Convocare.

Onorații membri ai însoțirii de credit „SIBOTEANA” în Șibot, prin aceasta se convoacă la a

XV-a adunare generală ordinară

care se va ținea Duminică, în 11 Aprilie st. n. 1915, la 2 ore p. m., în localul școalei gr. or. rom. din loc.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării, dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
 2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.
 3. Statorirea bilanțului, distribuirea profitului curat și votarea absoluturului.
 4. Alegerea alor doi membri în direcțiune în locul celor a căror mandat a expirat.
 5. Alegerea alor trei membri în comitetul de supraveghiere.
 6. Eventuale propuneri.
- Șibot, la 21 Martie 1915.

Direcțiunea.

Meghivó.

Az Alkenyéren székelő „SIBOTEANA” hitelszövetkezet tisztelt tagjai ezennel egybe-hivatnak a

XV-ik rendes évi közgyűlésre,

mely vasárnap, 1915. évi április hó 11-én d. u. 2. órakor Alkenyéren a gör. kel. rom. iskola helyiségében fog tartatni.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlés megnyitása és alakulása, intézkedés a jegyzőkönyv hitelesítése tárgyában.
 2. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése.
 3. A mérleg megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megszavazása.
 4. Az igazgatóságba leendő két tag megválasztása a lejárt megbízatású tagok helyeiben.
 5. A felügyelőbizottságba leendő három tag megválasztása.
 6. Esetleges indítványok.
- Alkenyér, 1915. évi március hó 21-én.

Az igazgatóság.

Active—Vagyon

Contul bilanț — Mérleg-számla

Pasive — Teher

Cassa în număr — Készpénz	2200 59	Părți fundamentale —	
Obligațiuni — Kötelezvények	56866 50	Törzsbetétek	8000 —
Debitori — Adósok	49 98	Depuneri spre fructificare	
Interese rest. și tranzit. — Késedelmi és átmeneti kamatok	992 26	— takarékbetétek	17586 51
		Reescont — Visszleszámit.	25500 —
		Fond de rez. — Tartalékalap	4000 10
		Fond agricol — Gazdasági alap	1000 —
		Diverși creditori — Külömböző hitelezők	538 94
		Interese anticipate pe 1915 — Előre befolyt kamat 1915. évre	999 50
		Profit curat — Tiszta nyereség	2484 28
	60109 33		60109 33

Spese Költségek

Contul Profit și Perdere — Nyereség- és Veszteség-számla

Venite Jövedelmek

Interese după dep. și părți fundam. — Kam. betétekre és törzsbetétekre	1219 76	Profit transportat — Áthozott nyereség	67 66
Interese după reescont — Kamat visszleszámit.	2692 28	Interese dela obligațiuni — Kamat kötelezvényektől	6947 14
Spese gen. — Általános költségek	793 69	Provisiuni — Jutalék	547 19
Contrib. directă — Egyenes adó	250 —		
Contribuție de 10% — %-os betéti kamat adó	121 98		
Profit curat — Tiszta nyereség	2484 28		
	7561 99		7561 99

La începutul anului 1914 au fost 150 membrii părți fund., cu 175 în decursul anului au intrat 11 membrii cu 12 părți fund., au eșit 19 membrii cu 21 părți fund. La finea anului 1914 au fost 142 membrii cu 166 părți fund. plătite de tot și în parte.

1914. év elején 150 tag 175 üzletrésszel volt, az év folyamán belépett 11 tag 12 üzletrésszel, kilépett 19 tag 21 üzletrésszel. 1914 év végén 142 tag 166 teljesen és részben fizetett üzletrésszel volt.

Șibot — Alkenyér, la 31 Decembrie 1914.

Nicolae Micla m. p.
președ. — elnök.

Silviu Viore m. p.
cassar. — pénztárnok.

Liviu Șelmarean m. p.
contabil. — könyvelő.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Prodan m. p. Simion Codea m. p. Ioan Frîncu m. p. Ioan Marian m. p. Ananie Viorel m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine. — Alulirott felügyelőbizottság a jelen számlákat megvizsgáltuk és helyeseknek találuk.

Șibot — Alkenyér, la 21 Martie 1915.

Șelmarean Liviu m. p. Șelmarean Sofron m. p. Șelmarean Astanase m. p. Codea Avram m. p.

Radó Gyula

prăvălie de confecțiuni
pentru dame în ARAD.

!

Noutăți în

COSTUME

din cottelen, pepita și alte stofe
la modă cu cel mai bun croi,
acum dela 35 coroane în sus.

!

JACHETE

după moda cea mai nouă.

Jachete scurte,
Capoate de sport,
Jachete de mătăsă,
Capoate albe,
Pardesiuri pentru copii,
Haine pentru fete,
Talii,
Halate
Fuste,
Mantale de lister și gumă
în asortiment extraordinar.

!

Bluze și haine de dolin.

Prețuri fixe! Telefon: 238.

(Ra 2376)

„LUCEAFERUL”

Institut de economii și credit ca societate pe acții în VERSECZ.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit „LUCEAFĂRUL” sunt invitați la a

XX-a adunare generală ordinară,

pe ziua de 24 Aprilie 1915 st. n. la 11 ore a. m. în casa proprie (Piața Francisc Iosif 2121).

OBIECTELE:

1. Deschiderea adunării, constatarea membrilor prezenți și constituirea biroului.
2. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1914.
3. Raportul comitetului de supraveghiere.
4. Pertractarea bilanțului pro 1914 și distribuirea profitului net. Absolutoriu direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
5. Alegerea a lor 2 membri în direcțiune.
6. Alegerea comitetului de supraveghiere.

Din ședința direcțiunii ținută în Versecz la 25 Martie 1915.

Direcțiunea.

N. B. La adunarea generală pot participa cu vot decisiv acționarii, cari își depun acțiunile la cassa institutului până la 11/24 Aprilie a. c. la 9 ore a. m. sau până la 19 Aprilie a. c. st. n. la următoarele institute: „Albina” în Sibiu; „Albina” filiala Lugoj; „Timișiana” Timișoara; „Sentinela” Satul-nou; „Oraviciana” Oravița; „Steaua” Petre; „Banca populară” Caransebeș și „Banca agronomică” Biserica-albă.

ACTIVA—VAGYON Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1914. — Mérlegszámla 1914. December hó 31-ével. PASIVA—TEHER

Cassa în număr — Készpénz	109395	52	Capital social — Alaptőke	600000	—
Bon în Ctal Giro, Cassa de păstrare poștală și alte bănci — Követelések Giroszámlán, a Postatakarék-pénzt. és más pénzintézeteknél	31297	57	Fond de rezervă general — Általános tartalékalap	330308	—
Portofoliul cambial — Váltótárca	2407228	31	Fond pentru amort. mob. — felszerelés törlesztési alap	8000	—
Imprumuturi hipotecare: — Jelzálogkölcsönök:			Fond de penziune — Tisztviselői nyugdíj-alap	45000	—
a) pe oblig. simple — Kamatozó kötvényekre	1039153	12	Dep. spre fruct — Takarékbetétek	1909196	94
b) replătibile, în anuități — Törlesztéses kötvényekre	788072	73	Creditori în Cont-Curent — Folyó-számla hitelezők	385740	20
Realități — Ingatlanok	1827225	85	Impr. hip. cedate — Engedm. jelz. kölcsönök	1069461	61
Efecte — Értékpapírok	182000	—	Reescompt — Visszleszámitolás	1163428	40
Debitori în Cont-Curent — Folyó-számla adósok	623788	—	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	713	—
Diverse conturi debitoare — Adósok	226819	25	Diverse conturi creditoare — Hitelezők	106	45
Credite pe oblig. cu cavenți — Kötelezővényműködők kezesség mellett	3358	06	Depozite — Letétek	398934	—
Mobiliar — Felszerelés	78402	33	Poziții transitoare — Átmeneti tételek	41507	46
amortizare — leírás	12000	—	Profit curat — Tiszta nyereség	34169	88
Interese tranzitoare active: — Átmeneti kamatok:	10800	—			
după efecte, reescont și impr. hip. ced. — Értékp. visszleszámitolt					
váltók és enged. jelz. kölcsönök után	43183	17			
după impr. intab. rest. — Hátralékos bekeb. kölcs. után	94133	88			
Depozite — Letétek	137317	05			
	398934	—			
	5986565	94		5986565	94

DEBIT—TARTOZIK Contul Profit și Pierderi cu 31 Decembrie 1914. — Nyereség- és veszteség-számla CREDIT—KÖVETEL

Interese: — Kamatok:			Interese: — Kamatok:		
p. dep. spre fruct — Takarékbetétek után	101762	62	dela cambii de bancă — leszámított váltóktól	196479	61
p. impr. în Cont-Curent — Folyó-számla kölcsönök után	12057	56	" impr. hip. — jelz. kölcsönöktől	137126	91
p. reescompt — visszl. váltók után	59763	05	" cred. pe Oblig. cu cavenți — Kezességi kötelezővény	7245	95
p. impr. hip. ced. — enged. jelz. kölcsönök után	69689	88	dela efecte — értékpapir jövedelem	27766	36
Spese: — Költségek:			Chirie — Házbér	9196	—
salare — fizetések	30225	11	Provizioni și diferite venitite — Jutalékok és különf. bevételek	20247	41
bani de cvartir — lakbér	4400	—			
chirie — házbér	3636	—			
marce de prezentă — jelenléti jegyek	1831	—			
spese de cancelarie — irodai költségek	10040	17			
Contribuție: — Adó:					
erarială și com. — állami és községi	22100	16			
10% după int. de dep. — 10% a betéti kamatok után	10166	26			
Descrieri: — Leírások:					
din mobilier — a felszerelésből	1200	—			
din efecte — az értékpapirokból	37020	55			
Profit curat — Tiszta nyereség	34169	88			
	398062	24		398062	24

Director — Vezérigazgató:

Dr. Petru Zepeniag m. p.

Versecz, la 31 Decembrie 1914.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Pentru contabilitate — A könyvelésért:

Lazar Ciurta m. p.

Traian Oprea m. p. — Dr. Ludovic Méhes m. p. Ion M. Roșiu m. p. — Avram Corcea m. p. — Pavel Corcea m. p. Adam Barbu m. p. Dr. Iuliu Tămășiel m. p.

Subscrisul comitet examinând conturile prezente le-am aflat în ordine și în consonanță cu registrele. — Alulor felügyelőbizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és azokat a könyvekkel megegyezőknek találtuk.

Versecz, la 25 Martie 1915.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE: — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Bartolomei Panciovan m. p. Dr. Aureliu Novac m. p. Dr. Mihai Gropșianu m. p. Dr. Titus Mălaiu m. p. Ioanichie Neagoe m. p. Ion Perianu m. p.

Raportul comitetului de supraveghiere.

Onorată adunare generală!

Subscrisul comitet de supraveghiere la institutul de credit și economii „Luceafărul” în Versecz ne ținem de datorie a Vă aduce la cunoștință, că în calitate de membri ai comitetului am ținut în decursul anului de gestiune expirat 1914 mai multe ședințe, cu cari ocazii ni s'a dat posibilitatea de a controla mai de aproape afacerile institutului. Controlă severă și minuțioasă am făcut și la finea semestrului prim și cu toată ocaziunea am observat la institutul nostru cea mai mare ordine.

Referitor la socotile dela finea anului 1914 și cu privire la Bilanțul și Contul Profit și Pierderi, Vă comunicăm, că după terminarea acestora prin organele institutului am ținut mai multe ședințe de controlă, cucare ocaziune am controlat valorile, am cenzurat registrele, am asemănat pozițiile luate în inventarele dela finea anului cu introducerile din registrele institutului și am constatat, că atât pozițiile singuratică cât și suma totală din inventare consună cu aceea care o arată registrele auxiliare și principale.

Pe baza acestora ne permitem cu tot respectul apropune:

Să binevoiti a lua la cunoștință atât raportul direcțiunii cât și pe al nostru; să aprobați socotile finale c. s. Bilanțul și Contul Profit și Pierderi; să ne dați absolutoriu obținut pe anul de gestiune 1914 și în fine să primiți propunerea direcțiunii cu privire la distribuirea profitului curat.

Din ședința comitetului de supraveghiere ținută la 25 Martie 1915.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Dr. Aurel Novacu m. p. președinte, Bartolomei Panciovan m. p., Dr. Mihai Gropșianu m. p., Ioanichie Neagoe m. p., Ion Perianu m. p., Dr. Titus Mălaiu m. p.

„SILVANIA”

institut de credit și economii, societate pe acții în Șimleul-Silvaniei.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „SILVANIA”, societate pe acții, în virtutea §-lui 29 din statute se invită la

a XXVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Șimleul-Silvaniei, la 29 Aprilie st. n. 1915 înainte de amiază la 9 ore în localitatea institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt :

1. Exmiterea alor 3 membrii pentru verificarea procesului verbal.
2. Raportul anual al direcțiunii și al comitetului de supraveghiere asupra computului anual, al bilanțului și a propunerilor pentru împărțirea profitului, precum și stabilirea bilanțului anual și fixarea dividendelor.
3. Determinarea scopului, spre care este a se întrebuința suma provăzută în §. 98 p. b.
4. Alegerea alor 6 membrii în direcțiune cu mandat de 6 ani și alegerea alor 6 membri în comitetul de supraveghiere cu mandat pe 3 ani.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență, a plăților pentru membrii din direcțiune și comitetul de supraveghiere și a adausului de plată pentru funcționari.
6. Eventuale propuneri.

Se atrage atențiunea domnilor acționari la dispozițiunea §-ului 23 din statute, în sensul căruia: „la adunarea generală au vot numai acei acționari, cari cu cel puțin o jumătate de an mai înainte sunt trecuți în registrul acționarilor și ca atari au depus acțiunile la direcțiunea institutului, respective a sosit avizul despre depunerea la locurile desemnate prin direcțiune, eventual și documentele de plenipotență cu cel puțin o zi înaintea adunării generale”.

Pentru depunerea respective primirea acțiunilor și a documentelor de plenipotență pentru acest an s'au desemnat, respective sunt rugate toate instituturile cari sunt membrii la „Solidaritatea” și capitulul gr. cat. în Oradea-mare.

Acțiunile, documentele de plenipotență și reversalele despre depunerea acțiunilor la locurile mai sus desemnate, sunt a se prezenta la institut până în 28 Aprilie st. n. la 4 ore după amiază.

Șimleul-Silvaniei, la 10 Martie 1915.

Direcțiunea institutului.

DEBIT

CONTUL BILANȚ

CREDIT

Cassa	16383.99		Capital social	600000	—
Bon în giro și la bănci	28919.54	45303.53	Fond de rezervă	181446.04	
Cambii de bancă	88926.14		Fond de penziuni	42375.29	
Cambii cu acoperire hipotecară	1208840.33	2098766.47	Fond cultural	2802.34	
Imprumuturi hipotecare		1038939.78	Depuneri	1325427.33	
Imprumuturi pe obligațiuni cu caventi		31570.12	Reescont	1239358.21	
Cont-curent		74396.68	Imprumuturi hipotecate cedate	232566	—
Efecte cu cuponi pendinți		1137660.01	Imprumut hipotecar pe casă	98166.53	
Realități		276063.21	Efecte lombardate	705400	
Mobilier după amortizare		6400	Avanzuri în cont-curent	261551.72	
Magazin la filiala din Bucium		621.80	Depozite de casă	16105.61	
Diverse conturi debitoare		13731.79	Dividendă neridicată	1309	—
Interese anticipate la hipotecare cedate		14892.62	Diverse conturi creditoare	5361.85	
Interese restante la împrumuturi întăbuțate		49618.10	Interese transitoare	46704.63	
Arânzi restante		3356.60	Profit curat	32746.16	
		4791320.71			4791320.71

CHELTUELI

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE

VENITE

Interese la Depuneri	51934.96		Interese: dela cambii de bancă	71603.55	
Interese la Reescont	91318.04		dela cambii cu acoperire hipot.	81601.71	
Interese la Imprumut. hipot. cedate	6929.54		dela împrumut. hipot.	87088	—
Interese la Efecte lombardate	40763.57		dela împrumut. pe obligațiuni cu		
Interese la Imprumut hipot.	6807.44	197753.55	caventi	2218.87	
Spese: Salare la funcționari, Direcțiune			dela cont-curent	4073.49	
și comitetului de revizuire	38066.10		dela efecte	53684.70	300270.32
Bani de cvartir	4274.58		Venite la realități		17850.94
Marce de prezență	1090		Provisiuni		1405.01
Spese curente, porto etc.	6638.31	50068.99	Au incurs din pretenziuni dubioase		2098.87
Dări: Dare directă și comp. de timbru	16925.44				
Dare după int. la depuneri	5193.50	22118.94			
Descrieri		18937.50			
Profit curat		32746.16			
		321625.14			321625.14

Șimleu, 31 Decembre 1914.

A. Cosma m. p.
director-executiv.

Aug. Mărcuș m. p.
cassier.

Nicolae Gogan m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

George Pop de Băsești m. p.

Dr. Alesandru Gheție m. p.

A. Cosma m. p.

Aug. Mărcuș m. p.

Dr. George Pop m. p.

Ioan Nossa m. p.

Grațian Flonta m. p.

Augustin Vicaș m. p.

Revăzut și aflat în ordine.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Iosif Diamandi m. p.

Antoni Baliban m. p.

Vasiliu Pățaș m. p.

Aurel Orian m. p.

Tipari: tipografia „Concordia” societate pe acții în Arad. — Editor-responsabil: LAURENȚIU LUCA.